

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Haber-Yorum

Üçüncü Doha Toplantısı:

Birleşmiş Milletler'in Afganistan'ı Laik Dünya Düzenine Tamamen Entegre Etmeye Yönelik Üçüncü Bir Girişimdir

Haber:

Afganistan Dışişleri Bakanlığı 2 Haziran'da, Avrupa Birliği'nin Afganistan Özel Temsilcisi Thomas Niklasson'un Dışişleri Bakanı Vekili ile görüşüğünü ve kendisiyle Afgan hükümet temsilcilerinin üçüncü Doha toplantısına katılmasının önemi hakkında konuştuğunu duyurdu. Afganistan bakanı, toplantının çalışma gündemini ve düzenlemelerini inceledikten sonra Afganistan'ın tutumunu açıklayacağını belirtti.

Yorum:

Afganistan'daki son gelişmelerin üzerinden neredeyse üç yıl geçti. Taliban ile Batı yakınlaşmaya çalışıyor ancak Batı'nın Afganistan'ı kendi kollarına çekebilecek güçlü mekanizmaları vardır. Nitekim Afganistan'a yönelik birleşik küresel bir politikaya ulaşmak amacıyla Afganistan konusunda 100'den fazla bölgesel ve uluslararası toplantı düzenlendi. BM Güvenlik Konseyi 29 Aralık 2023'te, BM Koordinatörü Feridun Sinirlioğlu'nun öne sürdüğü spesifik taleplerin karşılanması şartıyla, Afganistan'ın "uluslararası toplumla tam entegrasyonuna" yönelik yol haritasını belirleyen kararı kabul etti.

Sinirlioğlu'nun planı, Afgan hükümetinin mevcut dünya düzenine entegrasyonuna yönelik şu temel şartları içeriyor: Kapsayıcı bir hükümet için ulusal diyalogun başlatılması, uluslararası anlaşmalara ve yasalara bağlı kalınması, terörizm ve uyuşturucuyla mücadele edilmesi, insan haklarına değer verilmesi ve kadınların ve kızların çeşitli sektörlerde aktif katılımının sağlanması. Ayrıca belgede, Afgan hükümetiyle iletişim kuracak ve Afganlar arasında diyalogu teşvik edecek özel bir temsilci atanması da öneriliyor. Afgan hükümeti bunun zorunlu olmadığını düşünse de belgeyi genel olarak takdir ediyor. Ancak asıl mesele, Afganistan'ı laik dünya düzenine entegre etme hedefidir ki bu, Afgan hükümetinin düşündüğünden daha tehlikelidir.

Entegrasyonun temel şartları, kapsayıcı bir hükümetin kurulmasını ve terörle mücadeleyi de içeriyor. Batı'nın bu yol haritası, Afganistan'ın iç ve dış politikalarını belirliyor. "Kapsayıcı hükümet" terimi İslam terminolojisine yabancıdır; bu yüzden Batı, demokratik ve laik değerlerle örtüşen bir hükümetin kurulması için dolaylı olarak baskı yapıyor. Örneğin 2020 Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) politikası, kapsayıcı hükümeti, demokratik yönetimi ve insan haklarını uygulayan bir hükümet şeklinde tanımlanmıştır. Nitekim bu terim gelişmiş dünyaya, yirminci yüzyılın seksenli yıllarında sunuldu. Aynı minvalde Dünya Bankası da kapsayıcı hükümeti, "açık ve kapsayıcı hükümet" şeklinde nitelendirdi."

Batı'nın en önemli ilgi alanlarından biri, Afganistan'ın İslami ve cihatçı duyguları beslememesini ve buranın zulüm gören Müslümanlar ve Müslüman mücahitler için bir sığınak haline gelmemesini sağlamaktır. Bu yüzden Batı, havuç ve sopa politikalarını bir arada kullanarak Taliban'ın laik küresel düzeni tehdit eden ulusötesi bir güç haline gelmesini engellemeyi amaçlıyor. Ayrıca Batılı düşünce kuruluşları Taliban'ı cihadı durdurmaya ve dünya düzenine katılmaya zorluyor. Örneğin Sultan Barakat ve Antonio Giustozzi'nin kalemiyle Kraliyet Stratejik Araştırmalar Enstitüsü'nde yakın zamanda yayınlanan bir makale, Taliban ile ilişki kurmak için Batı'nın elindeki fırsatlarını tartışıyor ve birçok Taliban yetkilisinin artık Abdulhakim Hakkani gibi militanların görüşlerini ciddiye almadıklarına, cihadın 2021'in Ağustos ayında Kabil'in düşmesiyle sona erdiğini düşündüklerine dikkat çekiyor.

Afganistan daha önceki Doha toplantısına katılmamış olsa da ancak bu tür fırsatları bir daha kaçırmak istemiyor gibi görünüyor. Afganistan Dışişleri Bakanı'nın da belirttiği gibi Afganistan'ın politikası tüm ülkelerle dengeli ve olumlu ilişkilere dayanmakta olup halkın ve ülkenin yararı için Doha 3'e anlamlı bir katılım sağlamayı amaçlıyor. Ancak Afgan hükümetinin, küresel laik düzene entegrasyonun bu dünyada aşağılanmaya, ahirette ise cezaya yol açan başarısız bir yol olduğunun farkına varması gerekiyor.

Afgan hükümetinin, laik küresel düzene entegrasyonun, oyunun kurallarını bizzat kendisi koyan düşmanın topraklarına girmesi anlamına geldiğinin de farkına varması gerekiyor. Zira küresel laik düzene entegrasyon ve uluslararası sözleşmelerin kabulü, Allah Subhanehu Teala ile olan ahitlerin terk edilmesi sayılır.

Gerçek İslami bir yönetim ve İslam'ın diğer dinlere egemen olmasının, küresel laik düzene entegrasyonla değil de sadece Hilafetin kurulmasıyla mümkün olacağını neden anlamıyorlar?! Hilafeti yeniden tesis etme fırsatı hâlâ mevcut; o halde Allah Subhanehu ve Teala'nın yardımına nail olmak için bu fırsatı değerlendirin. Peki Allah Subhanehu ve Teala'dan daha iyi bir yardımcı mı vardır?!

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Yusuf Arslan - Afganistan